

TERCIÁŘSKÉ LISTY

únor 2024

Zpravodaj MBS SFŘ Plzeň

(Jen pro vnitřní potřebu MBS.)

Setkání služebníků MBS SFŘ v Brně

V lednu se sešli zástupci 16 místních bratrských společenství ke sdílení o dění v řádu v Brně v Petrinu. Kromě dvou mší v pátek a v sobotu a modlitby církve jsme se společně radovali z osobních setkání i společného jídla. Za Plzeň jsem se účastnil já, z ostatní MBS dalších třicet služebníků. Mše

celebroval Kryštof Skibiňski, OFM Conv, a Eliáš Paseka, OFM.

Tématem sdílení byla hlavně formace.

Vzpomínali jsme na nedávno zemřelou věrnou sestru a služebnici Marii Starou, za kterou byla sloužena i mše svatá. Znáám jí dvanáct let, byla na každém ze tří setkání národního společenství v roce. Byla pokorná, jemná a starostlivá. Máma sedmi dětí. Více o ní v knize Kronika sta let na str. 240. Trochu smutné je, že rozhovory, které jsem pro knihu vyžádal od živých současníků se postupně budou stávat nekrologem. Tak je tomu už u bratra Františka Reichela a nyní i u sestry Marie Staré. Čas se nezastaví ani u nás.

Krásné a dojemné střetnutí bylo s bratrem Tomažem Potokarem a jeho manželkou ze Slovinska, kterým jsme světili ikonu Královny františkánské rodiny k dalšímu putování po jejich domovině. Připomněli jsme si zážitky z požehnaného putování ikony u nás.

V hlavním programu zazněla z každého společenství svědectví, jak u nich probíhá formace.

Národní ministr nás vyzval k uvádění závěrů rohožkové kapituly do života – nenechat tento společný hlas vyjadřující aktuální potřeby našeho společenství umlknout. Já jsem navázal myšlenkou, že úkolem formátorů je starat se z pověření rady o ty, kteří jsou v iniciaci, později v noviciátu a ještě později o čerstvé profesanty. Úkolem národního formátora je pomáhat všem v této činnosti. Hledat nové prameny k formaci noviců. Nabídnout své služby národního novicmistra po telefonu, internetu apod. Být s formátory v kontaktu během svého služebního období.

Trvalou formaci má na starosti ve všech MBS místní rada, která se dohodne na tématech a pověří někoho z rady jejím vedením. Ve vedení trvalé formace se mohou střídát různí služebníci a je možno občas využít i duchovního asistenta. Jeho úkolem je především vnášet do společenství spiritualitu sv. Františka.

Setkání bylo opravdu rodinné a požehnané. (*František Luboš Kolafa, OFS*)

Moc svátosti smíření podle Eliase Velly, OFM

Elias Vella (1941 - 2022), kněz, minorita, exorcista, pedagog, exercitátor a spisovatel. Z jeho exercicií na Velehradě z roku 2008, kterých jsem se zúčastnila, jsem vybrala jeho promluvu o svátosti smíření.

Svátost smíření má 4 účinky: uzdravující moc, osvobozující moc, zmocnění Duchem svatým a odpuštění.

Podstata: Kněz odpouští můj hřích, představuje Ježíše - uzdravovatele. Kněz nám může pomoci od blokády, kterou máme trvale v sobě, může se modlitbu osvobození, je i exorcistou. Ve svátosti smíření probíhá přímý zápas s ďáblem (diabolos = ten, který rozděluje). Svátost smíření je účinnější než exorcismus, exorcismus je svátostina, svátost smíření je svátost. Ďábel ve svátosti smíření zažívá svoji porážku.

Mnohokrát zažíváme útlak od zlého ducha. Najde moji slabou oblast a tam zaměří svůj útok. Pokračujeme na cestě a tam v určitém bodě padneme (pýcha,

pomstychtivost, závist, závislost na penězích atd.) Po svátosti smíření jsem naplněn mocí Ducha svatého, abych se v budoucnosti těchto hříchů vystříhal.

Bůh dokáže proměnit naši slabost v nějakou ctnost. Svatý Pavel říká: „Děkujte Bohu za všechno!“ Svatý Petr měl například zvláštní povahu, v něčem byl slabý, ale byl motorem, pořád chtěl být první. Jako první Pána opustil. Ježíš nepotlačoval jeho přirozenou povahu, ale stavěl na tom: „Petře, modlím se, prosím Otce za tebe, aby byla posílena tvoje víra a abys posiloval víru svých bratří. Budeš první v utrpení pro mě a první, který bude utvrzovat své bratry ve víře.“ Svatý Pavel, perfektní organizátor, muž Zákona, fanatický farizeus. Ježíš se ptá, zda mu chce Pavel sloužit. Veškerý jeho fanatismus proměňuje v horlivost - charisma. Marie Magdalská, prostitutka, důvěřuje Ježíši, miluje ho. Vděčí mu za uzdravení ze všech hříchů.

Při mši svaté můžeme nabídnout své hříchy jako dar. (Anežka Jana Pachnerová, OFS)

František Vladimír Tykvart, OFS: Spiritualita srdce (část 1.)

Kdysi jsem studoval na Institutu františkánských studií. Jedním z předmětů tam byla také spiritualita, kterou přednášela SM Mgr. Ludmila Jana Pospíšilová, OFS, sestra teologa prof. C. V. Pospíšila. Tehdy jsem měl možnost vybrat si z okruhů několik témat pro svoji seminární práci. Oslovilo mě (a ještě oslovuje) téma srdce. Tak nyní předkládám text s nadějí o užitku pro další sestry a bratry v MBS Plzeň, který jsem napsal v červnu 2014.

Doporučeným zdrojem pro získání kompletní orientace v tématu spirituality, tj. duchovního života, je zatím nevydaná kniha P. Aloise Moce, OFM, „Duchovní život z hlediska františkánského charismatu“ a dva díly knihy od PhDr. J. E. Urbana, OFM, „Vzrůst ke Kristu“. Alois Moc, kromě vlastní bohaté zkušenosti s duchovním

životem, se nechal inspirovat uvedeným autorem a také dílem K. Bartha, když se připravoval v 80. létech na vedení společného studia šedých sester. Zmíněná nevydaná kniha je upraveným souhrnem jeho přednášek.

Tvrdím, že ve spiritualitě (duchovním životě) je velmi významná, snad nejdůležitější, role „srdce“. Proto jsem si vybral toto téma. Proč jsem došel k přesvědčení o významu srdce, to se pokusím vyložit na následujících řádcích. Nejprve bude potřeba definovat, co je „duchovní život“, a vyjasnit, co se skrývá pod slovem „srdce“. Výsledkem práce by mělo být vědomí, že srdce je jádrem, středem, ohniskem, svorníkem, nejvnitřnější hlubinou v nitru člověka, a to znamená, že duchovní život se odehrává především tam, tj. v lidském srdci.

Dva „účastníci“ duchovního života – Bůh a člověk.

Ještě před definicí duchovního života je potřebné uvědomit si dva „hlavní účastníky“. Tím prvním (princiálním) je Bůh sám, který je nejvyšší a první hodnotou nade vším, co je stvořeno. Plnost a dynamika Božího života působí vycházení Boha ze sebe, dávání se, sdělení se, a to je přesně způsob projevu, kterým se projevuje láska. Bůh je Otcem všech. My jsme jeho děti. Druhým členem v duchovním životě je člověk, a protože je dítětem Božím a vnímá lásku Boha Otce, s radostí ji vrací zpět, tedy vše chce dát Otci (vše pro Otce). Příkladem pro život ve smyslu „lásku za lásku“ je Ježíš Kristus, Panna Maria a také sv. František (tajemství jeho života je skryto v evangelním pojmu „dítě“, které naplnil obsahem, když totálně miloval Boha jako dobrého a milujícího Otce; viz např. epizoda na náměstí v Assisi, když se před zástupem svlékl z šatů svého otce Bernadoneho a odevzdal se pravému Otci v nebesích). Účastníky hry života, tj. vzájemné lásky mezi Bohem a člověkem, jsme nyní určili. Ale kde se tato hra lásky odehrává, kde je to místo růstu života? U všech národů je z dobrých důvodů slovo „láska“ vždy spojené se slovem „srdce“ (*podrobněji níže*). Nyní již máme pojmenované vše, co potřebujeme k vyslovení definice duchovního života.

Definice duchovního života.

Podle p. Aloise Moce zní takto: „Duchovní život je nadpřirozený soustavný růst Božího života v lidském srdci – tento soustavný růst se děje v lásce Boha k člověku a člověka k Bohu podle zákonitosti lásky“. Podobně J. E. Urban, ale bez určení „místa“, říká: „Duchovní život je soustavná a trvalá snaha po spojení s Bohem. *Bůh je láska a kdo zůstává v lásce, zůstává v Bohu a Bůh zůstává v něm. (1 Jan 4,16).*“ Protože lokalizujeme zcela intuitivně lásku do srdce, tak i Urbanova definice implicitně o srdci hovoří.

Srdce.

Lidská přirozenost (složená z několika mohutností) je nositelkou Boží milosti a nadpřirozených darů. O tom se ještě zmíním. Nejdůležitější mohutností (složkou) lidské přirozenosti je její střed, tj. srdce (vůle, duch), a střed tohoto středu, kterým je svědomí. Kromě něho tvoří přirozenost člověka také rozum (myšlení), senzitivita (citovost) a tělesný organismus. V dalším textu se pozastavím jen u srdce, vůle a svědomí. Na rozbor ostatních mohutností zde není místo.

Prof. Dallas Willard v knize *Obnova srdce (Návrat domů, Praha 2012)* charakterizuje tuto důležitou mohutnost lidské přirozenosti následovně: „Srdce, duch a vůle jsou slova, která odkazují na jedinou věc, na tutéž základní složku (mohutnost) člověka. Všimají si ale jejích tří různých aspektů. Vůle se týká schopnosti této základní složky něco podnikat, tvořit, uskutečňovat to, co dříve nebylo – být původcem. Abychom mohli být původcem, potřebujeme k tomu svobodu a tvořivost. Jde o moc člověka dělat to, co je dobré nebo zlé. Nic jej nenutí dávat vzniknout dobru nebo zlu. Toto rozhodování je vlastním činem člověka a nikoho jiného. Tato schopnost rozhodovat se a akty vůle, jimiž se tato

schopnost realizuje, tvoří lidského ducha. Duch vypovídá o bytostné povaze této základní složky, o tom, že je odlišná od fyzické reality a že je na ní nezávislá. Srdce vypovídá o poloze této složky v lidské bytosti: jde o jádro, díky němuž mohou všechny ostatní složky (mohutnosti) správně fungovat.

Myšlení a city nelze oddělit a vůle je s nimi úzce propojená. Neexistuje žádná volba, při níž by nebyly ve hře city a myšlení. Na druhé straně to, co cítíme a myslíme, by mělo být u zralého duchovního člověka především věcí volby. Dobrý život musí být řízen vůlí. Aby byl lidský život dobrý, je nutné, aby lidská vůle byla v souladu s vůlí Boží. Katastrofa současného života souvisí také s tím, že lidé jednají téměř výhradně na základě pocitů. Vůle je pak vydána na milost a nemilost okolnostem, které vzbuzují pocity.

Lidé s dobře udržovaným srdcem jsou připravení reagovat na různé životní situace způsobem, který je dobrý a správný. Jejich vůle funguje tak, jak by měla, a volí to, co je dobré a vyhýbá se zlému. Ostatní mohutnosti lidské přirozenosti v této věci plně spolupracují. Srdce, vůle či duch je výkonné centrum lidského života. Srdce rozhoduje za celého člověka. Je to jeho úloha.

P. Alois Moc napsal, že slovem srdce je rovněž míněno i tělesné srdce, a to proto, že lidská přirozenost je tělesně duchovní bytí. Slovem srdce se rozumí jakýsi střed (jádro) celého člověka, a to dříve, než začneme uvažovat o dvojitosti jeho bytí (tj. tělesné a duchovní). František Úředníček, SJ, v knize *Skrytý poklad (Refugium, Roma 2010)* rozdělil různá rčení, kde je slovo srdce používáno v přeneseném smyslu, do čtyř skupin: 1. srdce jako sídlo citových dojmů (říkáme: nevděčnost nás bodá do srdce, srdce puká, srdce bije až v hrdle, radostí srdce skáče ...), 2. srdce vyjadřuje citový vztah (říkáme: přítel našeho srdce, zloděj srdce, někdo dává za milovanou osobu krev svého srdce ...), 3. srdce je sídlem vnitřního života celé osobnosti – lidé odjakživa viděli v srdci sídlo rozumu a vůle (říkáme: modlíme se v hloubi srdce, srdce trápí myšlenka, uvažujeme v srdci, srdce říká pravdu, mluví k nám mateřské srdce, věnujeme se něčemu celým srdcem, někoho na srdce tiskneme, srdce povznášíme k Bohu ...), 4. srdce vyjadřuje charakterové vlastnosti (říkáme: srdce věrné, tvrdé, tiché, chladné, z kamene, ze zlata ...). Tak se mluví ve všech řečech světa a taková je i řeč Bible. Je spojitost mezi srdcem skutečným a symbolickým? Ano, taková spojitost existuje – stačí si uvědomit oblast psychosomatiky, která je součástí lékařské vědy. Vliv myšlenek a citů na fyziologii nepopíratelně dokazují např. přístroje EKG. Intenzita našeho afektivního života, a zvláště láska, se projevuje navenek v srdci a právě tato úzká souvislost tělesného srdce s afektivním životem a láskou je důvodem, proč lze užívat slova srdce v zástupném smyslu pro všechno, co má k němu nějaký vztah, pro celý afektivní život člověka a pro lásku. A protože afektivní život tvoří základní složku života mravního a vnitřního vůbec, lze slovem srdce označit a vyjádřit mnohostrannou podobu celé lidské osobnosti.

Svědomy je nejvnitřnější a nejskrytější střed člověka. Jestliže je tedy srdce duchovním středem člověka, tak svědomí je středem srdce. Tam je člověk sám

s Bohem. Tam se rozhoduje pro dobro – spásu, nebo pro zlo – zavržení. Mravní zákon (objektivní pravidlo mravnosti) je zapsaný do lidských srdcí a svědomí je subjektivní pravidlo mravnosti, které může a nemusí být v souladu s pravidlem objektivním. Záleží tedy velmi mnoho na výchově svědomí, jejímž cílem je to, aby se co nejvíce subjektivní pravidlo mravnosti shodovalo s objektivním pravidlem mravnosti. Absolutní norma mravnosti je samo Bytí Boží a to je ukryté a vepsané v lidském srdci. (Na snímku: PhDr. J. E. Urban, OFM; pokračování přístě.)

Myšlenka pro postní období

V televizi Noe jeden ze sloužících kněží pronesl myšlenku snad vhodnou i pro postní období: „**Radost v srdci, úsměv na tváři, vlídné slovo rozdávej rád. To je apoštolát.**“ (Anežka Jana Pachnerová, OFS)

Upoutávka: Výstava Krajiny světla

Výstava Krajiny světla (Light Scapes) představí od 26. března do 21. dubna 2024 tvorbu japonského umělce Yasuhira Chidy v prostorách Muzea církevního umění v Plzni. Minimalistické světelné instalace dokážou velmi silně zapůsobit na návštěvníky a dávají

vyklnout historickým prostorám i cenným muzejním exponátům. Díla Yasuhira Chidy zkoumají témata, jako je prostor a nicota, ticho a zvuk, světlo a tma, klid a ruch. Díla okouzlí jak náročné profesionály, tak ty, kteří se rádi nechají polapit a unášet silou současného umění, aniž o něm mají nezbytně nějaké hlubší povědomí. Ano, do této skupiny patří i děti!

Yasuhiro Chida je jedním z nejvýznamnějších umělců světelného umění současnosti. Pravidelně vystavuje v Evropě, Asii i USA. Ani v Plzni nevystavuje poprvé, jeho díla jste mohli vidět v rámci předešlých ročníků festivalu umění a světla Blik blik. (Společně můžeme výstavu navštívit v úterý 26. 3. 2024 v 16.30 hod.)

Od bratra Garryho

Vít Dan Kolinger: Co je na světě nejčistší

Nejčistší je prostota evangelia

Bez příměsí chytrolínů

JÁ JSEM Vzkříšení i Život
řekl Ježíš Bůh
Spolu s Marií nad Lazarem
plakal Ježíš člověk
Nám všem odvalil pak kámen
z hrobu srdce

**Ať tě chválí, můj Pane, bratr oheň, kterým osvětluješ noc,
a on je pěkný, příjemný, mocný a silný...**

Jiří Orten - básník židovského původu, ovlivněn existencialismem, psal si umělecké deníky, v den svých 22. narozenin zemřel na následky zranění poté, co byl sražen německou sanitkou; podle jeho jména je pojmenována literární soutěž Ortenova Kutná Hora, báseň je z antologie Modlitby česko-židovské (sestavil a komentářem doprovodil M. C. Putna).

Jiří Orten: Modlitba v pláči

Spasiteli krve naší,
dej mi moudrost večerů,
dej mi vidět, co se vznáší
nad žal, z nějž se proberu,
dej mi tuto nahou zemi
uchopiti do dlaní,
její bolest mezi všemi
ať mne má, ať ve mně zní,
dej mi, dej mi milovati
vše, co netrvá a mře,
dej mi, dej mi vyzpívati
radost větru na hoře,
spasiteli, který ze mne
vstáváš, rozrůstáš se výš,
ať ten vítr věci jemné
zvichří, až je rozžhavíš!

Jana Wienerová: Popeleční

Človče, v prach se obrátíš.
Nediv se tomu,
vždyť z hvězdného prachu
utkán jsi.
Všechno zas vrátit – to se sluší.
A přece máš na víc.
Zdali víš?
- s Bohem se setkat
ve své duši!

Jana Wienerová - básnířka, výtvarnice, ilustrátorka a redaktorka, spojována s ČČSH, ze sbírky Moře nad hlavou; in Český zápas roč. 103, č. 25.

Kalendář (únor) a březen 2024

- **sobota 24. 2. – Oblastní postní duchovní obnova SFRČ – s P. Markem Vilímkem, OFM** – v přípravě (i pro společenství Sušice, Sokolov, Příbram, Černošice ...)
- **úterý 27. 2. Sdílíme se (se sv. Klárou)** – program bude upřesněn
- **úterý 5. 3. Modlíme se (se sv. Antonínem)** - 15.30: formace s Anežkou Janou Pachnerovou, OFS (farní sál, Františkánská 11, Plzeň) / 16.00: adorace v kostele PMN; 17.00: mše svatá, nešpory; pak ve farním sále debata na téma Dialog; 1. promluva: Marie Františka Ludmila Kučerová, OFS – Pravidla dialogu; 2. promluva: František Karel Ženíšek, OFS – Význam naslouchání v synodálním procesu
- **úterý 12. 3. Pomáháme (se sv. Anežkou)** – 16.00 - 18.00: návštěvy bratří a sester dle domluvy
- **úterý 19. 3. Setkáváme se (se sv. Františkem)** – 15.30: příprava agapé ve farním sále; 16.00: adorace v kostele NPM, 17.00: mše svatá, nešpory; 18.00: setkání společenství ve farním sále (organizační záležitosti, formace, agapé, sdílení ...)
- **úterý 26. 3. Sdílíme se (se sv. Klárou)** – 16.30: společná návštěva výstavy Krajiny světla japonského umělce Yasuhira Chidy v Muzeu církevního umění v Plzni

Pozn.: někdy může dojít k dílčím změnám. Kdo z vás se neúčastní aktivit MBS pravidelně každé úterý, raději si prosím ověřte na telefonu 731 433 121, že je vše podle plánu. Děkujeme.

VÝROČÍ v únoru a březnu 2024

Profese / věčné sliby: Marie Helena a František Vladimír Tykvartovi (6. 3.), František Luboš Kolafa a Antonie Libuše Nausch (15. 3.), Terezie Dana a Antonín Jaroslav Šedivých (18. 3.)

Narozeniny: Antonie Jana Vlnářová (18. 2.), Františka Marie Kryslová (28. 2.), Anděla Ivanka Anna Ludínová (9. 3.), Pio Tomáš Čihák (24. 3.), František Vladimír Tykvart (25. 3.)

Přejeme hojnost Božího požehnání!

Redakční rada: Marie Františka Ludmila Kučerová, František Vladimír Tykvart, František Luboš Kolafa, Anežka Jana Pachnerová, Ludvíka Dagmar Spíralová, František Karel Ženíšek, Antonín Jaroslav Šedivý.

<http://www.mbssrplzen.estranky.cz/>, <https://www.facebook.com/mbsplzen>